

VAIKAI – KARANTINAS – MOKYMOŠI MOTYVACIJA

Ką reikėtų žinoti?

- Vaikai gali reaguoti įvairiai ir tos reakcijos yra normalios.
- Toje pačioje situacijoje tiek vaikai, tiek suaugę gali jausti skirtingus jausmus.
- Klaidinga manyti, kad maži vaikai mažai ką jaučia.
- Suaugę žmonės gali ir turi padėti vaikams išgyventi emocines būsenas. Nebijokime jausmų.

KUR DINGSTA MOTYVACIJA?

Priežastys, kodėl mažėja/dingsta mokinių mokymosi motyvacija mokantis nuotoliniu būdu:

- Gyvo kontakto nebuvimas
- Trikdžiai, papildomi stimulai (namie atrandama kitos įdomios veiklos tarp mokymosi – žaidimai, užkandžiavimas, TV žiūrėjimas ir kt.)
- Bendrumo jausmo nebūliko (kai vaikai jautėsi šalia su savo klasiokais, atliko užduotis kartu, pertraukų metu laiką leido kartu)
- Mažiau kontakto su mokytoja (ypač pradinukams)
- Nuovargis (ilgas sėdėjimas prie ekrano vargina)
- Ekranu perteklius (nuo kurio atsiranda dėmesio koncentracijos sunkumai)
- Techniniai sunkumai (tinkamos įrangos neturėjimas, interneto ryšio trukdžiai)
- Tėvų kontrolė (ypač, kai tėvai labai kišasi į mokymosi procesą, vaikai jaučiasi nejaukiai. Gerai, kai tėvai domisi, bet nereikia per daug kontroliuoti)
- Bendras aktyvumo sumažėjimas (daugiau laiko viduje, mažiau lauke, pasikeitę žaidimai)
- Prasmės nebuvimas (paauglystėje ypač nematoma prasmė mokytis, tad pravartu priminti, kad iki 16 m. mokytis privaloma)

Kodėl vaikai jungiasi be vaizdo? Ypač paaugliai gėdijasi savo namų (nebūtinai namai prastai atrodo). Tiesiog paaugliai daug ko gėdijasi. Svarbu paruošti erdvę, apgalvoti, kas matosi per ekraną. Kita priežastis – tėvų kišimasis. Vaikai jaučiasi nejaukiai.

Ką daryti tėvams/globėjams?

- Suprasti priežastį (Pabandyti suprasti, kodėl vaikas nenori mokytis, kodėl nenori jungtis.)
- Atsižvelgti į amžiaus ir individualius ypatumus (Žaidimas ir fantazija mokantis tinka mažesniems vaikams, bendradarbiavimas vyresniems)
- Padėti organizuojant mokymosi erdvę ir įveikiant techninius iššūkius
- Padėti suprasti/atrasti mokymosi nauju būdu prasmę
- Įvertinti pastangas (Svarbu matyti ne tik, ko nepadarė/nedadarė. Svarbu matyti ir pozityvius dalykus, jeigu jie ir maži)
- Vengti kritikos, pastabų (dažniau pagirti, padrąsinti)
- Nepamiršti humoro (kalbėdami žaismingai ir linksmai apie mokslus mažiname kylančią įtampą)

Kas padeda mažiems vaikams?

- Paaiškinimas, kas vyksta (Slėpti informacijos nereikia, bet visko pasakoti irgi nereikia. Užtenka vaikams suprantamais žodžiais pasakyti pagrindinę informaciją)

- Rutina (Rutina duoda ramybę ir stabilumą. Nepamirškime įprastų kasdienių dalykų. Pasikeitus įprastai tvarkai pasidaro neramu.)
- Jausmų įvardinimas ir priėmimas (kalbėkime apie jausmus, įvardinkime, kas su vaiku vyksta, nes vaikas ne visad pats supranta save: „Matau, kad tu šiandien neramus. Pagalvokim, kas tau padėtų nurimti - gal pagalvėlė, gal ramus pasėdėjimas...“)
- Pasakos ir fantazijos (Leiskime vaikams kurti, piešti pasakas, fantazuoti apie koronos pabaisos nugalėjimą ir pan.)
- Magiškos galios ir realūs nauji įgūdžiai (Pvz., magiški žaidimai su rankų plovimu „kad įveiktume virusus“)

Kas padeda mokyklinukams?

- Paaiškinimas, kas vyksta (vaikams suprantamais žodžiais)
- Informacijos ribojimas (nereikėtų vaikams nuolat sekėti visų naujienų apie virusą)
- Dienotvarkė (laiku keltis, praustis, reguliariai maitintis, tvarkytis kambarį, bent trumpam išeiti į lauką ir pan.)
- Pagalba organizuojant erdvę, mokantis (pasirūpinti, kad vaikas turėtų savo erdvę, kur galėtų ramiai mokytis nuotoliniu būdu, kad turėtų reikiamas priemones)
- Naujos atsakomybės (galima vaikui sugalvoti naujų pareigų, vaidmenų, atsakomybių)
- Nauji šeimos ritualai (bendros veiklos) – pasitarimas ir susirinkimai, skaitymas, maisto gamyba (laikas su šeima labai svarbus, tad kartais pravartu suaugusiems kažko atsisakyti, pvz., žinių žiūrėjimo, ir praleisti laiką su vaikais)
- Laikas su draugais, giminaičiais (gyvai susitikti negalima, bet galima bendrauti naudojant įvairias ryšio priemones)

Kas padeda paaugliams?

- Išklauskymas (Kad ir ką bekalbėtų, verta išklausti. Kalbėti rimtai. Pripažinti paauglių poziciją)
- Lygiavertiškas įtraukimas į šeimos reikalus
- Naujos atsakomybės (Pravartu priskirti paaugliui naujų pareigų ir vaidmenų)
- Mokymosi prasmės pajautimas (ieškant naujų būdų mokytis, ieškant savęs, įterpiančias gyvenimiškas temas į mokymąsi)
- Pagalba atstovėti socialinį spaudimą (santykiai su bendraamžiais daro įtaką mokymuisi)
- Pagalba planuojant ir mokantis

BŪTINOS pertraukos be ekrano, nes ekranas vargina ir taip mažėja mokymosi motyvacija. Išėjimas į lauką bent 15 minučių – išnešti šiukšles, pavadžioti šunį. Bet kokia aktyvi veikla irgi gerai. Poilsis, kokybiškas miegas, sveika mityba taip pat būtini.

Parengė GC psichologė Ramunė Kniukškaitė

Informacijos šaltiniai:

Aušros Kurienės paskaita „Kaip vaikai gali jaustis karantino metu ir kaip juos motyvuoti mokytis“ (2020 gruodis)

Nuotolinis mokymasis: kodėl dingsta motyvacija. Nuoroda internete: <https://www.youtube.com/watch?v=F7JvpV2C8TE&t=2s>

Kaip motyvuoti vaikus mokytis nuotoliniu būdu? Nuoroda internete: <https://www.youtube.com/watch?v=NgvvdSpr1xo>